

УДК 371.14

**РОЗРОБКА ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ВИКЛАДАЧА КОЛЕДЖУ В СИСТЕМІ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ**

В. В. Деміденко

*Державний вищий навчальний заклад «Куп'янський
автотранспортний коледж» (Куп'янськ, Харківська область, Україна)
E-mail: demidenko_victor@mail.ru*

**DEVELOPMENT OF THE COLLEGE TEACHER
PROFESSIONAL-PEDAGOGIC COMPETENCE FORMATION
PROGRAM IN THE SYSTEM OF POSTGRADUATE STUDIES**

V. V. Demidenko

*Kupiansk Motor Transport College (Kupiansk,
Kharkiv region, Ukraine)*

З'ясовано, що розробка програми розвитку професійно-педагогічної компетентності викладача в системі післядипломної освіти з необхідністю передбачає: 1) визначення структури професійно-педагогічної компетентності педагогів; 2) визначення нормативного рівня професійно-педагогічної компетентності; 3) вимірювання фактичного рівня сформованості структурних компонентів професійно-педагогічної компетентності педагогів; 4) визначення на основі критерію «кваліфікаційного дефіциту» видів професійно-педагогічної діяльності, професійно-педагогічних завдань, професійно-педагогічних умінь тощо, вдосконалення яких доцільно здійснювати в процесі безперервної освіти; 5) відбір і конструювання на цій основі змісту безперервної освіти педагогів.

© Деміденко В. В., 2014

<https://orcid.org/0000-0001-8002-1183>

<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.18824>

Виходячи з того, що компетентність є сукупністю знань, умінь, навичок, особистісних якостей і досвіду, що дозволяють особистості ефективно вирішувати питання і здійснювати необхідні дії в якій-небудь області життєдіяльності, в основу дослідження покладено визначення професійно-педагогічної компетентності як інтегративного особистісного утворення на засадах теоретичних знань, практичних умінь, значущих особистісних якостей та досвіду, що зумовлюють готовність викладача до виконання професійно-педагогічної діяльності та забезпечують високий рівень її самоорганізації.

Представлено структурно-функціональну модель професійно-педагогічної компетентності викладача, яка містить три структурні складники — інформаційний (теоретичні знання), процесуально-діяльнісний (практичні вміння та досвід) та особистісний (професійно значущі особистісні якості), — та запропоновано методику вимірювання їх сформованості з залученням усіх суб'єктів освітньо-виховного процесу професійного коледжу.

Ключові слова: професійно-педагогічна компетентність, викладач, коледж, розвиток, програма, післядипломна освіта.

Постановка проблеми. У проекті Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років зазначається, що упродовж усього періоду існування нашої незалежної держави в її освітньому секторі накопичувалися численні проблеми системного характеру, серед яких зниження якості освіти та падіння рівня знань і умінь учнів, моральне старіння методів і методик навчання; зниження якості педагогічних кадрів і криза педагогічної освіти, професійна деградація частини учительських кадрів [8].

Автори проекту — члени Стратегічної дорадчої групи «Освіта» вбачають шлях розв'язання означених проблем у системній реформі, в результаті якої «освіта має перетворитися на ефективний важіль економіки знань, на інноваційне середовище, у якому учні й студенти отримують навички і вміння самостійно оволодівати знаннями протягом життя та застосовувати це знання в практичній діяльності. Освіта має продукувати індивідів, здатних забезпечити прискорене економічне зростання і культурний розвиток країни, свідомих, суспільно активних громадян, конкурентоспроможних на європейському і світових ринках праці. Освіта має стати реальною гарантією забезпечення високих соціальних стандартів» [Там само].

При цьому передбачається, що провідною має стати модель відповіді освітньої системи на дедалі більші життєві виклики, за якої нові форми

організації освітньої діяльності створюються на підґрунті прогнозування і швидкого реагування на виклики на противагу імітації змін чи трансформації наявних інституцій, організаційних і освітніх практик відповідно до мінливих умов, технічному пристосуванню до нових умов існування й діяльності [Там само].

Забезпечити реалізацію цих амбітних завдань має професійно компетентний учитель, вихователь, викладач, здатний критично мислити, відкритий до інновацій, готовий до професійного самовдосконалення упродовж життя.

Переорієнтація системи освіти України на компетентнісну освітню парадигму вимагає впровадження основних положень компетентнісного підходу не лише в середній і вищій школі, але й у системі післядипломної (безперервної) педагогічної освіти. Разом з тим, успішність реалізації компетентнісного підходу залежить від теоретико-методологічної визначеності ключових питань, що стосуються сутності, інваріантної структури професійної компетентності, технолого-методичного забезпечення процесу її формування й розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблеми. Питання професійно-педагогічної компетентності вчителя й викладача досліджувалися в різних аспектах. Так, у працях С. Вітвицької, М. Жалдака, В. Лозової, Н. Никандрова та інших дослідників розробляються вимоги до загальної педагогічної підготовки майбутніх освітян. Зміст педагогічної освіти досліджується у працях А. Бойко, М. Євтуха, І. Зязюна, В. Лугового, П. Підласого та ін. Умови формування особистості вчителя й викладача, його професійної та педагогічної культури досліджувалися В. Гриньовою, В. Євдокимовим, Н. Кузьміною, А. Марковою, І. Прокопенком, С. Сисоєвою, В. Сластьоніним та ін.

Різноманітні проблеми післядипломної педагогічної освіти розкриваються в дослідженнях М. Боритка, Н. Клокар, В. Маслова, В. Олійника, Н. Протасової, Т. Сорочан та ін. Зокрема, створення умов для забезпечення професійного зростання педагогів досліджується в працях М. Берулави, Є. Бондаревської, Н. Ваганової, І. Кобзенко, Г. Корнетова, В. Семиченко, В. Серикова та ін.

Утім, проблема розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів коледжу не знайшла досі вичерпного теоретичного аналізу та практико-методичного розв'язання.

Мета статті — розкрити основні кроки зі створення освітньої програми розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів коледжу у системі післядипломної освіти.

Виклад основного матеріалу. Спираючись на праці Ю. Тюнникова, можемо запропонувати послідовність кроків зі створення освітньої програми розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів коледжу у системі післядипломної педагогічної освіти, яка може бути застосовна як для курсів підвищення кваліфікації, так і для використання в міжкурсової період [9]. Отже, розробка програми розвитку професійно-педагогічної компетентності в системі післядипломної педагогічної освіти з необхідністю передбачає: 1) визначення структури професійно-педагогічної компетентності педагогів; 2) визначення нормативного рівня професійно-педагогічної компетентності; 3) вимірювання фактичного рівня сформованості структурних компонентів професійно-педагогічної компетентності педагогів; 4) визначення на основі критерію «кваліфікаційного дефіциту» видів професійно-педагогічної діяльності, професійно-педагогічних завдань, професійно-педагогічних умінь тощо, вдосконалення яких доцільно здійснювати в процесі безперервної освіти; 5) відбір і конструювання на цій основі змісту безперервної освіти педагогів.

Перш ніж виявляти структуру професійно-педагогічної компетентності, слід визначитися з тим, що саме ми будемо розуміти під компетентністю і насамперед чітко окреслити межі таких близьких і взаємопов'язаних понять як «компетентність» і «компетенція». У цьому питанні ми, слідом за упорядниками Національного освітнього глосарію [7, с. 32–33], К. Юр'євою, О. Тіщенко [10] та іншими дослідниками виходимо з того що «компетенція» відбиває зміст певного виду діяльності, тоді як «компетентність» — сукупність якостей особистості, необхідних для реалізації цього змісту. При цьому компетентність є сукупністю знань, умінь, навичок і особистісних якостей, що дозволяють особистості ефективно вирішувати питання і здійснювати необхідні дії в якій-небудь області життєдіяльності, а компетенція — сукупність об'єктивних умов, що визначають можливості й межі реалізації компетентності особистості.

Виявлення структури професійно-педагогічної компетентності викладача коледжу має базуватися на аналізі її сутності. У своїх наукових пошуках і управлінській практиці ми спираємося на результати досліджень Л. Карпової, згідно з якими професійна компетентність педагога є

«інтегративним особистісним утворенням на засадах теоретичних знань, практичних умінь, значущих особистісних якостей та досвіду, що зумовлюють готовність учителя до виконання педагогічної діяльності та забезпечують високий рівень її самоорганізації» [5, с. 6].

Виходячи з цього визначення, можемо змоделювати структуру компетентності, передбачивши в ній три структурні складники: інформаційний (теоретичні знання), процесуально-діяльнісний (практичні вміння та досвід) та особистісний (значущі особистісні якості).

Нормативний рівень професійної компетентності викладачів коледжу у загальних рисах окреслений у кваліфікаційних характеристиках, затверджених Наказом МОН України №665 від 01.06.2013 р. [6]. Зокрема, названий документ таким чином визначає професійну компетентність педагога: «професійна компетентність – якість дії працівника, що забезпечує ефективність вирішення професійно-педагогічних проблем і типових професійних завдань, які виникають у реальних ситуаціях педагогічної чи науково-педагогічної діяльності, і залежить від кваліфікації, загальноприйнятих цінностей моралі та етики, володіння освітніми технологіями, технологіями педагогічної діагностики (опитування, індивідуальні та групові інтерв'ю) та психолого-педагогічної корекції, життєвого досвіду, постійного удосконалення та впровадження у практику ідей сучасної педагогіки, методів навчання та викладання навчальних дисциплін і предметів, використання наукової літератури та інших джерел інформації для створення сучасних форм навчання, впровадження оціночно-ціннісної рефлексії» [6].

Як бачимо, розробники кваліфікаційних характеристик не дотримувалися чіткої структури професійної компетентності, натомість окреслили основні ознаки, які мають характеризувати компетентну професійну діяльність педагога.

Що стосується конкретно викладача професійного коледжу, його кваліфікаційна характеристика має такий вигляд:

Викладачі всіх спеціальностей вищих навчальних закладів

I–II рівні акредитації

Завдання та обов'язки. Проводить навчання студентів відповідно до вимог галузевих стандартів вищої освіти відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня. Організовує та контролює їх самостійну роботу, використовуючи найбільш ефективні форми, методи і засоби навчання, нові освітні технології, в т.ч. інформаційні.

Сприяє розвитку особистості, талантів и здібностей студентів, формуванню їх загальної культури. Розробляє робочі навчальні плани та програми навчальних дисциплін (модулів) та інші матеріали, які забезпечують якість підготовки студентів; несе відповідальність за реалізацію їх в повному обсязі у відповідності з навчальним планом і графіком навчального процесу. Забезпечує досягнення і підтвердження студентами відповідних рівнів освіти.

Оцінює ефективність навчання предмету (дисципліни) студентів, враховуючи засвоєння ними знань, умінь, застосування отриманих навичок, компетенцій, розвиток досвіду творчої діяльності, пізнавальної зацікавленості з використанням комп'ютерних технологій. Дотримується прав і свобод студентів. Підтримує навчальну дисципліну, режим відвідування занять; поважає людську гідність, честь та репутацію студентів. Здійснює контрольну-оціночну діяльність в навчальному процесі з використанням сучасних засобів оцінювання в умовах інформаційно-комунікаційних технологій.

Вносить пропозиції щодо удосконалення навчального процесу. Бере участь у роботі педагогічної (методичної) ради навчального закладу, предметних (циклових) комісій, методичних об'єднань викладачів, кафедр, у роботі конференцій, семінарів. Виконує правила з охорони праці та пожежної безпеки.

Повинен знати: пріоритетні напрями розвитку освітньої галузі України; закони України та інші нормативно-правові акти, які регламентують освітню діяльність; зміст навчальних програм і методи організації навчання з предмета (дисципліни); основні технологічні процеси на посадах в організаціях та установах відповідно до профілю підготовки, а також основи екології, основи економіки, організації виробництва та управління; педагогіку, психологію; сучасні педагогічні технології навчання, реалізації компетентнісного підходу, розвиваючого навчання; встановлення контактів зі студентами, основи роботи з текстовими редакторами, електронними таблицями, електронною поштою, мультимедійним обладнанням; правила з охорони праці та пожежної безпеки [6].

Окремі заходи щодо реалізації третього кроку програми розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів коледжу вже були висвітлені нами в попередніх публікаціях [див.: 1–4]. У процесі розробки моделі оцінювання ми в ДВНЗ «Куп'янський автотранспортний коледж»

виходили насамперед з тих позицій, що професійно-педагогічна компетентність є запорукою якості професійної діяльності педагогів, яка, у свою чергу, виступає як здатність задовольняти потреби основних споживачів освітніх послуг. Тож до оцінювання професійної компетентності педагогів нами були залучені, поряд з адміністрацією та педагогічним колективом коледжу, студенти та їх батьки.

Було розроблено систему критеріїв вимірювання рівня сформованості професійно-педагогічної компетентності педагогів представниками кожної з цих груп учасників освітньо-виховного процесу коледжу.

Так, оцінюванню *представниками адміністрації* підлягають:

- рівень теоретичної підготовки з дисципліни;
- рівень практичної підготовки з дисципліни;
- результативність роботи (участь студентів у олімпіадах, конкурсах та інших заходах, які відбулися у міжзатестаційний період);
- наявність власних методик викладання, педагогічних технологій, методичних розробок тощо;
- участь у поширенні інноваційного педагогічного досвіду (організація і проведення семінарів, конференцій, педагогічних читань, публікацій, видань тощо);
- рівень відкритих занять, заходів, які проводив викладач в міжзатестаційний період;
- внесок у створення (поповнення) матеріально-технічної бази коледжу (кабінету);
- допомога колегам по роботі;
- рівень виконавчої дисципліни;
- рівень загальної культури.

Члени предметних комісій та інші колеги по роботі оцінюють:

- наукове обґрунтування досвіду роботи, застосування педагогічних інновацій та технологій;
- розробку та видання методичних рекомендацій, посібників, підручників у міжзатестаційний період;
- поширення і впровадження інноваційного педагогічного досвіду;
- надання практичної допомоги колегам по роботі, молодим викладачам;
- участь у семінарах, педагогічних читаннях, конференціях тощо;
- ефективність та результативність роботи в предметній комісії;

- рівень виконавчої дисципліни;
- ефективність роботи з батьками студентів;
- авторитет серед студентів;
- внесок у створення (поповнення) матеріально-технічної бази коледжу (кабінету);
- наявність моральних якостей (порядність, чесність та ін.);
- рівень загальної культури.

Студенти залучаються до оцінювання:

- вміння викладача стимулювати пізнавальний інтерес на заняттях;
- вміння викладача цікаво організовувати роботу гуртка, секції, факультативу;
- глибини знань, які дає викладач з дисципліни;
- ерудиції викладача;
- свідомості дисципліни на заняттях;
- справедливості оцінювання навчальних досягнень студентів;
- вимогливості викладача по відношенню до себе;
- справедливості педагога по відношенню до інших людей;
- психологічного клімату на заняттях;
- авторитету педагога в студентському середовищі.

Батьки студентів оцінюють:

- рівень і глибина знань (розвитку дитини), які з їхньої точки зору, дає викладач дитині;
- позитивний вплив викладача на виховання їхньої дитини;
- зацікавленість дитини в роботі секції, гуртка, факультативу, які веде викладач;
- ставлення викладача до їхньої дитини
- авторитарність викладача по відношенню до них як до батьків дитини;
- рівень загальної культури викладача.

Ступінь вияву кожного з критеріїв оцінюється від 1 до 3 балів. Узагальнена оцінка кожним учасником освітньо-виховного процесу професійно-педагогічної компетентності викладача отримується в результаті ділення суми балів на кількість критеріїв, помножену на 3 (максимальний можливий бал). Рівень професійної компетентності викладача визначається за шкалою: 0,8–1,0 — високий рівень; 0,5–0,7 — середній рівень; 0,1–0,4 — низький рівень.

Засоби навчальної та науково-дослідної роботи

Визнання саморегуляції важливим проявом професійно-педагогічної компетентності зумовлює необхідність *самооцінки* викладачем своєї діяльності, особистісних якостей та результативності освітньо-виховного процесу за такими позиціями:

1. Ставлю комплекс педагогічних завдань, урахуюю складні педагогічні ситуації, розподіляю увагу, обираю гнучкі засоби в організації заняття.

2. Відмінно інформований про життя студентів поза коледжем.

3. Володію різноманітними формами і методами навчання й виховання.

4. Планую навчання на основі вивчення особливостей студентів і аналізую педагогічну діяльність із врахуванням цього.

5. Передбачаю близькі й віддалені результати освітньо-виховного процесу.

6. Ураховую потребу студентів у теплому спілкуванні, уміло підтримую й направляю їхню емоційність, співпереживаю іншим людям, зокрема, колегам по роботі.

7. Створюю умови психологічної безпеки у спілкуванні зі студентами.

8. Забезпечую умови для самореалізації особистості й реалізації її внутрішніх резервів.

9. Маю й відстоюю особисту позитивну концепцію вчительської праці, що є запорукою моєї професійної поведінки.

10. Працюю творчо, застосовую нові методи та прийоми.

11. Управляю своїм емоційним станом.

12. Об'єктивно оцінюю свої можливості (актуальні, ретроспективні, потенційні), а також з боку інших (рефлексивна самооцінка).

13. Здійснюю поетапне відпрацювання всіх компонентів навчання (постановка навчальних завдань, їхнє виконання, формую індивідуальний стиль у навчанні студентів).

14. Розвиваю у студентів здатність до самонавчання.

15. Спираюся на результати вивчення студентів, виявляю окремі показники досягнень у навчанні (активність орієнтування, кількість дозованої допомоги для просування студентів), здійснюю індивідуальний і диференційований підходи.

16. Мотивую інтерес до способів навчальної роботи, до самооцінювання й самоконтролю.

17. Оцінюю стан і рівень вихованості студентів.

18. Розвиваю самостійність студентів.

19. Прагну усталити вихованість студентів як єдність знань, переконань і поведінки.

20. Встановлюю зв'язок між способами своєї праці й показниками навченості й вихованості студентів.

Під час обробки результатів самодіагностики пункти об'єднуються в 5 блоків відповідно до структури професійної компетентності викладача та результативності його професійної діяльності:

I блок (пункти 1–4) — педагогічна діяльність;

II блок (пункти 5–8) — педагогічне спілкування;

III блок (пункти 9–12) — особистісні якості;

IV блок (пункти 13–19) — навченість студентів;

V блок (пункти 17–20) — вихованість студентів.

Наступні кроки розробки освітньої програми розвитку професійно-педагогічної компетентності викладача коледжу – 4) визначення на основі критерію «кваліфікаційного дефіциту» видів професійної діяльності, професійних завдань, професійних умінь тощо, вдосконалення яких доцільно здійснювати в процесі безперервної освіти та 5) відбір і конструювання на цій основі змісту безперервної освіти педагогів – передбачають індивідуальну роботу з кожним викладачем та накреслення для нього індивідуальної траєкторії професійно-педагогічного самовдосконалення. Особливості роботи з керівництва розвитком професійно-педагогічної компетентності викладачів коледжу на цих етапах буде розкрито в наступних публікаціях.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Деміденко В. В. Науково-методична робота коледжу як складова післядипломної освіти педагогічних кадрів / В. В. Деміденко // Педагогіка та психологія: теорія і практика актуальних досліджень : матеріали між нар. наук.-практ. конф. (м. Львів, Україна, 1–2 червня 2012 р.). — Львів : Львівська педагогічна спільнота, 2012. — 112 с. — С. 102–106.

2. Деміденко В. В. Оцінювання професійної компетентності викладачів автотранспортного коледжу / В. В. Деміденко // Науково-практичні аспекти психології та педагогіки : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, Україна, 13–14 липня 2012 року). — Харків : Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2012. — С. 49-52.

3. Деміденко В. В. Основні категорії проблемного поля компетентнісної безперервної педагогічної освіти / В. В. Деміденко // Международное сотрудничество в образовании в условиях глобализации : материалы второй междунар. научно-практ. конф. Часть I / отв. ред. В.М. Ефимова. — Симферополь : ДИАЙПИ, 2013. — С. 134–139.

4. Деміденко В. В. Середовищний підхід до розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів коледжу / В. В. Деміденко // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : зб. наук. праць / за заг. ред. проф. В.І. Євдокимова і проф. О. М. Микитюка : Харк. нац. пед. ун-т імені Г.С.Сковороди. — Вип. 42. — Харків : ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2014. — С. 51-59.

5. Карпова Л. Г. Формування професійної компетентності вчителя загальноосвітньої школи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «теорія і методика професійної освіти» / Карпова Лариса Георгіївна — Харків, 2004. — 21 с.

6. Кваліфікаційні характеристики посад педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів та установ освіти [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України // Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів : Наказ Міністерства освіти і науки України №665 від 01.06.2013 р. — Режим доступу : <http://osvita.ua/legislation/other/37302/>

7. Національний освітній глосарій: вища освіта / авт.-уклад.: І. І. Бабин, Я. Я. Болубаш, А. А. Гармаш й ін. ; за ред. В. Г. Кременя. — К. : Плеяди, 2011. — 100 с.

8. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України ; Стратегічна дорадча група «Освіта». — Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ua/prviddil/1312/1390288033/1414672797/>

9. Тюнников Ю. С. Формирование информационной базы проектирования образовательной программы дополнительного профессионального образования / Ю. С. Тюнников // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 3: Педагогика и психология. — 2010. — №4. — С. 49–53.

10. Юр'єва К. А. Компетенція, компетентність, міжкультурна компетентність учителя: сутність і зміст / К. А. Юр'єва, О. М. Тіщенко // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : зб. наук. праць / за заг. ред. проф. В.І. Євдокимова і проф. О. М. Микитюка : Харк. нац. пед. ун-т імені Г.С.Сковороди. — Вип. 42. — Харків : ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2014. — С. 169–182.

Демиденко В. В. Разработка программы развития профессионально-педагогической компетентности преподавателя колледжа в системе последиplomного образования

Выяснено, что разработка программы развития профессионально-педагогической компетентности преподавателя в системе последиplomного образования с необходимостью предполагает: 1) определение структуры профессионально-педагогической компетентности педагогов; 2) определение нормативного уровня профессионально-педагогической компетентности; 3) измерение фактического уровня сформированности структурных компонентов профессионально-педагогической компетентности педагогов; 4) определение на основе критерия «квалификационного дефицита» видов профессионально-педагогической деятельности, профессионально-педагогических задач, профессионально-педагогических умений и т.п., совершенствование которых целесообразно осуществлять в процессе непрерывного образования; 5) отбор и конструирование на этой основе содержания непрерывного образования педагогов.

Исходя из того, что компетентность является совокупностью знаний, умений, навыков, личностных качеств и опыта, позволяющих личности эффективно решать вопросы и осуществлять необходимые действия в какой-либо области жизнедеятельности, в основу исследования положено определение профессионально-педагогической компетентности как интегративного личностного образования на основе теоретических знаний, практических умений, значимых личностных качеств и опыта, обуславливающих готовность преподавателя к выполнению профессионально-педагогической деятельности и обеспечивающих высокий уровень её самоорганизации.

Представлена структурно-функциональная модель профессионально-педагогической компетентности преподавателя, которая содержит три структурных компонента — информационный (теоретические знания), процессуально-деятельностный (практические умения и опыт) и личностный (профессионально значимые личностные качества), — и предложена методика измерения их сформированности с привлечением всех субъектов образовательно-воспитательного процесса профессионального колледжа.

Ключевые слова: профессионально-педагогическая компетентность, преподаватель, колледж, развитие, программа, последиplomное образование

Demidenko V. V. Development of the college teacher professional-pedagogic competence formation program in the system of postgraduate studies

It has been revealed that the teacher's professional-pedagogical competence program development in the postgraduate education supposes: 1) pedagogues' professional-pedagogical competence structure definition; 2) professional-pedagogical competence definition of the normative level; 3) factual level measurement of the formed structural components of the pedagogues' professional-pedagogical competence; 4) definition of the types of professional-pedagogical activity, professional-pedagogical tasks, professional-pedagogical skills, and others on the basis of "qualification deficit", the improvement of which is due to perform in the process of continuing education of pedagogues; 5) selection and construction of the continuing education of pedagogues on this basis.

On the principle that the competence is a combination of knowledge, skills, abilities, personal qualities and experience, which allow an individual to solve problems successfully and to perform necessary actions in any area of life activity, the idea of professional-pedagogical competence as an integrative personal education on the basis of theoretical knowledge, practical skills, meaningful personal qualities and experience, conditioning the teacher's readiness for the performance of professional-pedagogical activity and to provide the high level of its self-arrangement make the grounds of this research.

The structure-functional model of teacher's professional-pedagogical competencies has been presented, which contains three structural components – informational (theoretical knowledge), procedural-active (practical knowledge and skills) and personal (professional important personal qualities), – and there has been offered a methodology of the measurement of their formation with involvement of all teaching and educating process subjects of a professional college.

Keywords: professional-pedagogic competence, teacher, college, development, program, postgraduate studies

REFERENCES

1. Demidenko V. V. Naukovo-metodyčna robota koledžu jak skladova pisljadyplojnoi osvity pedahohičnych kadriv [Scientific-methodical work college as a part-Service Teacher Training] / V. V. Demidenko // Pedahohika ta psiholohija: teorija i praktyka aktual'nych doslidžen' : materialy miž nar. nauk.-prakt. konf. (m. L'viv, Ukraïna, 1–2 červnja 2012 r.). — L'viv : L'vivs'ka pedahohična spil'nota, 2012. — 112 s. — S. 102–106.
2. Demidenko V. V. Ocinjuvannja profesijnoi kompetentnosti vykladačiv avtotransportnoho koledžu [Evaluation of professional competence of teachers motor College] / V. V. Demidenko // Naukovo-praktyčni aspekty psiholohii ta pedahohiky : materialy nauk.-prakt. konf. (m. Charkiv, Ukraïna, 13–14 lypnja 2012 roku). — Charkiv : Schidnoukraïns'ka orhanizacija «Centr pedahohičnych doslidžen'», 2012. — S. 49–52.

3. Demidenko V. V. Osnovni katehoriï problemnoho polja kompetentnisnoï bezperervnoï pedahohičnoï osvity [The main categories of problem fields of competence continuous pedagogical education] / V. V. Demidenko // *Mezhdunarodnoe sotrudnichestvo v obrazovanii v uslovijah globalizacii : materialy vtoroj mezhdunar. nauchno-prak. konf. Chast' I / otv. red. V.M. Efimova. — Simferopol' : DIAJPI, 2013. — S. 134–139.*

4. Demidenko V. V. Seredovyščnyj pidchid do rozvytku profesijno-pedahohičnoï kompetentnosti vykladačiv koledžu [Environmental approach to the development of professional-pedagogic competence of the college teachers] / V. V. Demidenko // *Zasoby navčal'noï ta naukovo-doslidnoï roboty : zb. nauk. prac' / za zah. red. prof. V.I. Jevdokymova i prof. O.M. Mykytjuka : Chark. nac. ped. un-t imeni H.S.Skovorody. — Vyp. 42. — Charkiv : ChNPU imeni H.S.Skovorody, 2014. — S. 51–59.*

5. Karpova L. H. Formuvannja profesijnoï kompetentnosti včytelja zahal'noosvitn'oï školy [Formation of professional competence of secondary school teachers] : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : spec. 13.00.04 «teorija i metodyka profesijnoï osvity» / Karpova Larysa Heorhiivna — Charkiv, 2004. — 21 s.

6. Kvalifikacijni charakterystyky posad pedahohičnych ta naukovo-pedahohičnych pracivnykiv navčal'nych zakladiv ta ustanov osvity [Qualification properties posts pedagogical and teaching staff of educational institutions and educational institutions] ; [Elektronnyj resurs] / Ministerstvo osvity i nauky Ukraïny // Pro zatverdžennja kvalifikacijnych charakterystyk profesij (posad) pedahohičnych ta naukovo-pedahohičnych pracivnykiv navčal'nych zakladiv : Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukraïny № 665 vid 01.06.2013 r. — Režym dostupu : <http://osvita.ua/legislation/other/37302/>

7. Nacional'nyj osvitnij hlosarij: vyšča osvita [National educational glossary: higher education] / avt.-uklad.: I.I. Babyn, Ja.Ja. Boljubaš, A.A. Harmaš j in. ; za red. V.H. Kremenja. — K. : Plejady, 2011. — 100 s.

8. Proekt koncepciï rozvytku osvity Ukraïny na period 2015–2025 rokiv [Draft Concept of Education of Ukraine for the period 2015–2025 years] ; [Elektronnyj resurs] / Ministerstvo osvity i nauky Ukraïny ; Stratehična doradča hrupa «Osvita». — Režym dostupu : <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>

9. Tjunnikov Ju. S. Formirovanie informacionnoj bazy proektirovanija obrazovatel'noj programmy dopolnitel'nogo professional'nogo obrazovanija [Formation of information base the design of the educational program of additional vocational training] / Ju. S. Tjunnikov // *Vestnik Adygejskogo gosudarstvennogo universiteta. Serija 3: Pedagogika i psihologija. — 2010. — №4. — S. 49–53.*

10. Yuryeva K. A. Kompetencija, kompetentnist', mižkul'turna kompetentnist' učytelja: sutnist' i zmist [The sphere of competence, competence, teacher's inter-cultural competence: essence and content] / K. A. Yuryeva, O. M. Tiščenko // *Zasoby navčal'noï ta naukovo-doslidnoï roboty : zb. nauk. prac' / za zah. red. prof. V.I. Jevdokymova i prof. O.M. Mykytjuka. — Vyp. 42. — Charkiv : ChNPU imeni H.S.Skovorody, 2014. — S. 169–182.*